

BESLUIT NATUURBESCHERMINGSWET 1998 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Datum besluit	: 8 oktober 2014
Onderwerp	: Natuurbeschermingswet 1998 – 2009-008820 - gemeente Ermelo
Activiteit	: Uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg aan Drieërweg 125, 3852 MA Ermelo
Verlenen/weigeren	: verlenen vergunning
Aanvrager	: De Paalberg b.v.
Zaaknummer	: 2009 - 008820

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Recreatiecentrum “De Paalberg”, Drieërweg 125 te Ermelo, hierna te noemen aanvrager, van 9 mei 2014 om een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998.

Aanvraag en procesverloop

De aanvraag omvat de toekomstige wijziging (over 5 – 10 jaar) van een klimbos naar uitbreiding van verblijfsrecreatie op “De Paalberg” en is gelegen in het Natura 2000-gebied Veluwe.

Op 18 mei 2009 is reeds een vergunning (zaaknummer 2009-008820) op grond van Nbw 1998 afgegeven voor de uitbreiding van De Paalberg met een klimbos. De locatie van het klimbos was oorspronkelijk in de eerste groeitender van het Groei en Krimpproject meegenomen als uitbreiding van de camping met 192 slaappleatsen.

Op 8 mei 2013 is een vergunning aangevraagd op grond van de Nbw 1998 voor het omzetten van het klimbos naar uitbreiding van de camping met 192 slaappleatsen. Op 4 februari 2014 is besloten om de aanvraag buiten behandeling te laten nadat de termijn voor indienen van aanvullingen was verstreken.

Onderhavige aanvraag is vergelijkbaar met de aanvraag van 8 mei 2013 waarbij de aanvraag is uitgebreid met de destijds door de provincie gewenste aanvullingen. De aanvraag betreft een aanpassing van de vergunning met zaaknummer 2009-008820 voor de toekomstige omzetting van het klimbos naar een uitbreiding van de verblijfsrecreatie met 192 slaappleatsen.

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende stukken gebruikt:

- Aanvraagformulier vergunning ex artikel 16 en 19d Natuurbeschermingswet 1998, d.d. 2 mei 2014;
- Machtiging ondertekening Nbw-vergunningaanvraag;
- Voortoets uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg te Ermelo, toetsing effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, kenmerk R001-1220622NJE-mfv-V01-NL, d.d. 28 april 2014, Tauw.

Het ontwerpbesluit heeft in de periode van 19 augustus 2014 tot 30 september 2014 ter inzage gelegen. Het ontwerpbesluit is tevens toegezonden aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Ermelo.

Wij hebben geen zienswijzen ontvangen.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen van het voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebied zijn vermeld in bijlage 1.

Activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd

Er wordt een wijzigingsvergunning aangevraagd voor de toekomstige aanpassing van een klimbos van 2,4 ha naar een natuurcamping met 192 extra slaappleatsen. In totaal komen er dan 2420 slaappleatsen beschikbaar.

In de aanvraag beschreven natuurwaarden

In de "Voortoets uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg te Ermelo" zijn de volgende natuurwaarden beschreven:

Habitattypen

Het plangebied én het totale terrein van De Paalberg bestaan voornamelijk uit naaldbos en behoren niet tot een habitatype. Het bos in het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit een opstand van dennen, afgewisseld met Ruwe Berk en Zomereik. De onderbegroeiing bestaat veelal uit Ruwe Berk, Lijsterbes en Amerikaanse vogelkers. Op de bodem groeien Bramen, Blauwe bosbes en algemene kruiden als Grote brandnetel, Stinkende gouwe, Smalle weegbree en Look zonder look. Door het huidige gebruik van het totale terrein en het ontbreken van soortenrijk loofbos is de ontwikkeling van habitattypen waarvoor de Veluwe is aangewezen binnen De Paalberg niet te verwachten.

De locaties waar mogelijke effecten optreden liggen binnen het bereik waarin de recreanten van De Paalberg zich bewegen (de actieradius). Op basis van deze actieradius kan bepaald worden op welke habitattypen en soorten mogelijk effecten kunnen optreden.

In de omgeving van het plangebied komen de habitattypen H2310 Stuifzanden met struikhei, H2330 Zandverstuivingen, H4030 Droge heiden, H9120 Beuken- eikenbossen met hulst en H9190 Oude eikenbossen voor. Deze habitattypen, en dan vooral de overgangen tussen deze habitattypen, maken deel uit van de leefgebieden van de aangewezen broedvogels waarvoor de Veluwe is aangewezen.

Habitatrichtlijnsoorten

De aangewezen habitatrichtlijnsoorten Gevlekte witsnuitlibel, Beekprik, Rivierdonderpad, Kamsalamander, Meervleermuis en Drijvende waterweegbree komen niet voor in het plangebied. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Ook in het studiegebied ontbreken geschikte oppervlaktewateren.

Meervleermuis

Uit gegevens van de Zoogdiervereniging blijkt dat de er op de Veluwe meerdere bunkers en kelders te vinden zijn die in gebruik zijn bij meervleermuizen als paar- en winterverblijfplaats. In het plangebied zijn echter geen gebouwen en dergelijke aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor de Meervleermuis. Ook door het ontbreken van water is het plangebied niet geschikt als foerageergebied. Ter plaatse van het plangebied en studiegebied kunnen incidenteel meervleermuizen overvliegen, maar deze gebieden hebben geen speciale verbindingsfunctie.

Vliegend hert

In het plangebied zijn geen oude eikenopstanden aanwezig. Oude eikenopstanden zijn noodzakelijk in het leefgebied van het Vliegend Hert. In 2003 is in opdracht van de provincie Gelderland een inventarisatie naar het Vliegend hert uitgevoerd op de Veluwe [Kalkman en Wijdeven, 2003], [Smit en Krekels, 2007]. Het zwaartepunt van de Veluwse verspreiding ligt in het noordelijke deel van Veluwe, met Hoog Soeren en Vierhouten als hotspots. Ook in de omgeving van Elspeet zijn waarnemingen bekend. Het Vliegend hert is in sterke mate afhankelijk van ondergronds, dood (eiken)hout in warme, gevarieerde bosranden en houtwallen. Kalkman en Wijdeven geven aan dat het Vliegend hert op de Veluwe een voorkeur heeft voor locaties waarbij bosranden overgaan in tuinen en bebouwing, zoals de dorpen op de Veluwe. Hier zijn houtwallen en grasland (verpopping) dicht bij elkaar aanwezig. Een mogelijke extra reden is dat daar een lagere predatie optreedt door Wild zwijn.

Het instandhoudingsdoel voor het Vliegend hert is het uitbreiden en verbeteren van de kwaliteit van leefgebied en vergroting van de populatie. Kansen voor uitbreiding van leefgebied liggen binnen het studiegebied mogelijk in het habitatype Oude eikenbossen en Beuken-eikenbossen. Onduidelijk is of het Vliegend hert in staat is het studiegebied te koloniseren vanuit de bestaande

populaties op de Veluwe. Uitgaande van het voorzorgsbeginsel (*worst case*) beschouwen we daarom het habitatype Oude eikenbossen en Beuken-eikenbossen in het studiegebied als potentieel leefgebied voor het Vliegend hert.

Broedvogels binnen plangebied

Van de aangewezen broedvogels biedt het plangebied potentieel geschikt leefgebied voor de Wespendif en de Zwarte specht. Voor de overige aangewezen soorten (soorten van (half) open terrein) vormt het gebied geen geschikt leefgebied. Uit eerder uitgevoerde onderzoeken [Koopman, 2009] en [Tauw, 2011] is gebleken dat er geen broedlocaties van de Wespendif en Zwarte specht (onderzoek nestlocaties) in het plangebied aanwezig zijn. Er zijn in het gebied wel voldoende oude bomen aanwezig waardoor broedterritoria in het gebied mogelijk zijn. Door de hoge activiteit van mensen gedurende het broedseizoen in het klimbos en in het verblijfsrecreatiedeel wordt uitgesloten dat Wespendif en Zwarte specht in het plangebied broeden. Dit betekent ook dat het plangebied geen potentieel broedgebied is voor Wespendif en Zwarte specht.

Daarnaast is gebleken dat de Zwarte specht geen territoria heeft in het studiegebied, waardoor het plangebied ook niet in gebruik is als foerageergebied voor de Zwarte specht. Het biotoop in het plangebied biedt wel mogelijkheden als foerageergebied voor de Wespendif. Door de talrijke menselijke activiteiten in het gebied zal er echter te veel verstoring optreden waardoor het gebied ongeschikt is als foerageergebied voor de Wespendif.

Dus het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de aangewezen vogelsoorten. In het plangebied treedt al zoveel verstoring op door menselijke bewegingen en activiteiten, dat de ontwikkeling geen aanvullend effect zal hebben op de aangewezen vogelpopulaties.

Broedvogels in de omgeving

Buiten het plangebied en in het studiegebied komen wel geschikte bossen en bosranden voor waar de aangewezen soorten kunnen broeden en / of foerageren.

Wespendif

De totale populatie op de Veluwe wordt anno 2007 geschat op 70-90 broedparen. De Wespendif heeft een voorkeur voor de wat rijkere vochtige loofbossen. Het relatieve belang van de Veluwepopulatie lijkt recent sterk te zijn gedaald, mogelijk als gevolg van afgenomen voedselbronnen. De staat van instandhouding op de Veluwe is zeer ongunstig [Sierdsema et al., 2008]. Ondanks deze sterke afname geldt voor de Wespendif een behoudsdoelstelling. In het studiegebied, zijn in de periode 2000 - 2007 in de Ermelosche heide twee territoria van de Wespendif vastgesteld en één territorium in Oud Groevenbeek.

Optimaal leefgebied in het studiegebied voor deze soort is het habitatype Oude eikenbossen en Beuken-eikenbossen met hulst dat aanwezig is in de Ermelosche heide en bij Oud en Nieuw Groevenbeek.

Dus de Wespendif is een broedvogel binnen het studiegebied. De soort gebruikt het gebied mogelijk ook als foerageergebied. De trend voor 2020 is negatief.

Nachtzwaluw

Nachtzwaluwen zijn vogels van doorgaans droge, halfopen tot open terreinen. Het nest bevindt zich op de grond, maar de aanwezigheid van enkele bomen als schuil- en zangplaats is gewenst [SOVON, 2002]. De totale populatie op de Veluwe wordt anno 2007 geschat op 650-680 broedparen. Op de Ermelosche heide komen in 2007 vier territoria voor en in Oud Groevenbeek één territorium. Voor de Veluwe is een behoudsdoelstelling van ten minste 610 broedparen. De staat van instandhouding wordt beoordeeld als gunstig.

Dus de Nachtzwaluw broedt en foerageert binnen het studiegebied, binnen het studiegebied is het habitattypen stuifzandheide en droge heide een potentieel leefgebied, de trend voor 2020 is positief.

IJsvogel

De IJsvogel komt niet voor in het plangebied of het studiegebied. Het gebied biedt ook geen geschikt leefgebied voor deze soort. Op deze soort treden daarom geen effecten op van de uitbreiding van De Paalberg.

Draaihals

De Draaihals komt voor op warme, droge plekken in oude loofhoutsingels en loof- of lariksbossen met een open structuur. Gebroed wordt in oude, meestal deels verrotte loofbomen [SOVON, 2002]. Er zijn in de omgeving van Ermelo geen broedterritoria van de Draaihals bekend. De totale populatie op de Veluwe voor de periode 2004 - 2006 wordt anno 2007 geschat op 10 – 15 broedparen. Hoewel de Draaihals lastig te inventariseren is en het verspreidingsonderzoek derhalve onvolledigheden kent, wijst alles erop dat de soort verdwenen is van de centrale en noordelijke Veluwe [Sierdsema et al., 2008]. Voor de Veluwe is een uitbreidingsdoelstelling naar een populatie van ten minste 50 paren opgesteld. De huidige staat van instandhouding wordt beoordeeld als zeer ongunstig.

Dus de Draaihals broedt niet binnen het studiegebied, binnen het studiegebied zijn de oude loof- en gemengde bossen potentieel geschikt als leefgebied, de trend voor 2020 is negatief.

Zwarte specht

Van de Zwarte specht zijn geen territoria vastgesteld in het studiegebied. De populatie op de Veluwe neemt licht af. Voor zover bekend is het areaal leefgebied de afgelopen decennia echter niet noemenswaardig veranderd. De staat van instandhouding wordt gezien als matig ongunstig [Sierdsema et al., 2008]. Potentieel leefgebied van de Zwarte specht in het studiegebied is het habitattypen oude eikenbossen als foerageergebied, suboptimaal leefgebied vormen de monotone naaldbossen.

Dus de Zwarte specht broedt niet in het studiegebied, binnen het studiegebied zijn de oude bosgebieden potentieel geschikt als leefgebied, de trend voor 2020 is matig negatief.

Boomleeuwerik

De Boomleeuwerik is een vogel die zich vooral ophoudt op de droge zandgronden en dan het liefst op heideterreinen met struiken en verspreid staande bomen. Van de Boomleeuwerik zijn enkele territoria in het studiegebied vastgesteld. De totale populatie op de Veluwe wordt anno 2007 geschat op 2.200 - 2.400 broedparen. Daarmee wordt het behoudsdoel van 2.400 broedparen waarschijnlijk gehaald. De staat van instandhouding wordt gezien als gunstig [Sierdsema et al., 2008].

Dus de Boomleeuwerik broedt in het studiegebied, binnen het studiegebied zijn de habitattypen stuifzandheide en droge heide optimaal leefgebied, de trend voor 2020 is positief.

Roodborsttapuit

Roodborsttapuiten zijn vogels van open tot halfopen, vaak droge terreinen met enige struweelopslag of hoog opschietende kruiden, zoals heidevelden. Het goed verborgen nest wordt op of net boven de grond gebouwd. Er zijn territoria van de Roodborsttapuit bekend in het studiegebied (Ermelosche heide). In het studiegebied is wel geschikt leefgebied voor de soort aanwezig in en langs de randen van de droge heide.

Dus de Roodborsttapuit broedt in het studiegebied, binnen het studiegebied is droge heide het leefgebied, de trend voor 2020 is positief.

Tapuit

Tapuiten zijn op de grond levende vogels van droge graslanden, duinen, hoogvenen en heidevelden. De soort broedt in holen; het nest bevindt zich vaak in een konijnenhol. In het studiegebied zijn geen territoria van de Tapuit bekend. In 2007 is door SOVON (jaar van de tapuit) het aantal op de Veluwe geschat op 20-25 paren. Voor het gebied is een uitbreidings- / verbeteringsdoelstelling van ten minste 100 broedparen opgesteld. Dat aantal wordt nu bij lange na niet meer gehaald.

Het toekomstperspectief is zeer ongunstig gezien de continue afname [Sierdsema et al., 2008]. Het habitatype stuifzandheide en in mindere mate ook zandverstuivingen en droge heide vormen optimaal leefgebied voor Tapuit.

Dus de Tapuit broedt niet in het studiegebied, binnen studiegebied is het habitatype stuifzandheide potentieel leefgebied, suboptimaal zijn de habitattypen droge heide en zandverstuivingen, de trend voor 2020 is negatief.

Grauwe klauwier

De Grauwe klauwier is een broedvogel van ruige, halfopen gebieden met opslag van struweel of jong geboomte. Deze soort broedt niet binnen het studiegebied. De totale populatie op de Veluwe wordt voor 2008 geschat op 10 - 15 paren. Momenteel resteert nog één kerngebied: de Doornspijkse Heide (acht paren in 2006). Voor de Veluwe is een uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling opgesteld van ten minste 40 paren. Als de huidige ontwikkeling doorzet, kan de soort op korte termijn als regelmatige broedvogel van de Veluwe verdwijnen. De staat van instandhouding wordt beoordeeld als zeer ongunstig [Sierdsema et al., 2008].

Dus de Grauwe klauwier broedt niet in het studiegebied, binnen het studiegebied is het habitatype droge heide potentieel leefgebied, de trend voor 2020 is matig negatief.

In de aanvraag beschreven relevante factoren

In de "Voortoets uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg te Ermelo" zijn de volgende relevante factoren beschreven die een effect kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de Veluwe:

Door het uitbreiden van het aantal slaapplekken op het recreatieterrein kunnen verschillende effecten ontstaan. Zo zijn er effecten te verwachten op het terrein zelf, maar ook buiten het terrein (door recreatie en stikstofdepositie in de omgeving). Daarnaast zijn er tijdelijke effecten te verwachten tijdens de aanleg en inrichting van het terrein en permanente effecten bij de ingebruikname van het terrein.

De volgende mogelijke effecten bij het uitvoeren van de aanleg en de ingebruikname van de extra slaapplekken zijn te verwachten:

- Oppervlakteverlies leefgebied door kap van bomen en struweel in het plangebied;
- Verstoring:
 - door beweging van recreanten (optische verstoring);
 - door licht (door lichtbronnen in het plangebied);
 - door geluid (geluid geproduceerd door de recreanten in het plangebied);
- Stikstofdepositie door verkeersbewegingen van en naar het plangebied.

In de aanvraag beschreven effecten van de gevraagde activiteiten

In de "Voortoets uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg te Ermelo" zijn de volgende effecten beschreven:

Oppervlakteverlies

De omvorming van het bestaande klimbos en het bijbehorende parkeerterrein in recreatieterrein zal gepaard gaan met de kap van een deel van het bos. Dit bos wordt gedomineerd door Groveden. De natuurlijke vegetatie is, gelet op de arme zandgrond, een Eiken-berkenbos. Van dat

bostype komen enkele plantensoorten in het plangebied voor. Het bestaande bos wordt niet tot een habitatype gerekend.

Daarnaast is het plangebied alleen potentieel geschikt voor de soorten Wespendif en Zwarte specht. Het gebruik als klimbos impliceert dat, zeker periodiek, sprake zal zijn van verstoring door recreanten. De waarde van het plangebied voor verstoringgevoelige broedvogels als de bosvogels Wespendif en Zwarte specht is daarom verwaarloosbaar.

Dus het plangebied is ongeschikt voor alle beschermde habitattypen en soorten van de Veluwe en er is daarom geen sprake van oppervlakteverlies.

Verstoring

Verstoring van aangewezen habitatrichtlijnsoorten kan optreden als gevolg van kwalitatief en kwantitatief verlies van leefgebied, optische verstoring (aanwezigheid en beweging van mensen), verstoring door licht en verstoring door geluid.

Gelet op de aangewezen habitatrichtlijnsoorten is het verlies van leefgebied vooral terug te voeren op de aspecten versnippering van leefgebied door meer verkeer en optische verstoring door meer recreanten. Omdat de genoemde habitatrichtlijnsoorten zich vliegend verplaatsen, is het effect van versnippering van leefgebied door toename van verkeer verwaarloosbaar.

Vliegend hert

Op de Veluwe wordt het Vliegend hert aan de rand van dorpen en in tuinen aangetroffen, waar regelmatig menselijke activiteit plaatsvindt [Felix, 2007]. Het Vliegend hert is in de schemering en avond actief. Overdag, wanneer de verstoring door recreanten het hoogst is, verblijft het Vliegend hert in bomen. Het plangebied en studiegebied zijn in de huidige situatie geen actueel leefgebied voor het Vliegend hert. Het Vliegend hert is voor zover bekend niet gevoelig voor een toename van de recreatiedruk. Er zijn geen effecten bekend van (verstoring door) licht of geluid op het voorkomen van het Vliegend hert.

Dus de toename van de recreatiedruk leidt met zekerheid niet tot negatieve effecten op het leefgebied van het Vliegend hert.

Broedvogels

Er is sprake van een toename van recreanten, dus een toename van verkeer naar het gebied en een toename van wandelaars en fietsers in het gebied. De effecten die hierdoor op vogels kunnen optreden zijn veranderingen in dichtheid van voorkomen en soortensamenstelling. In besloten gebieden, zoals bos, is de mate van verstoring kleiner dan in open gebieden. Verstoring in bosgebieden treedt vooral langs wandelpaden op.

Verstoring van vogels door licht en geluid valt in het niet bij de effecten van optische verstoring. Optische verstoring heeft vooral effect op de vogelsoorten en vindt plaats door (in afnemende volgorde) honden, wandelende mensen, fietsende mensen en in mindere mate door voertuigen. Daarnaast zijn bosranden kwetsbaar voor verstoring, dit zijn de overgangszones waar de diversiteit aan soorten bijzonder hoog is [Krijgsveld, et al., 2008]. De verstoring in open gebieden duurt langer, omdat de verstoringbron, bijvoorbeeld een wandelaar, lang zichtbaar blijft [Bijlsma 2006].

Effecten die kunnen optreden in het studiegebied zijn vooral terug te voeren op optische verstoring (aanwezigheid en bewegingen van recreanten) op (broed)territoria van aangewezen vogels. Kwalitatief verlies van leefgebied en verstoring door licht of geluid zijn in deze situatie ondergeschikt aan het effect van optische verstoring. Verstoring door geluid door recreanten gaat vaak samen met optische verstoring. Extra verstoring door licht en aantasting van het leefgebied door licht is niet aan de orde, omdat er reeds sprake is van verblijfsrecreatie in het plangebied en er gewinning optreedt aan deze vorm van verstoring. Het voorjaar is de meest kwetsbare periode voor veel diersoorten. Dieren planten zich voort in het voorjaar. Dit is een

stressvolle periode voor de ouderdieren en het effect van verstoring van verblijf- en nestplaatsen door de aanwezigheid van mensen is in deze periode het grootst.

Vergroting van optische verstoring kan wel een effect hebben op vogels omdat hier geen of slechts weinig gewinning optreedt. De vogels schrikken op en verlaten hun verblijfplaats of nest. Het tijdstip tussen het verlaten en het terugkeren naar de verblijfplaats is proefondervindelijk bekend. Dit blijkt per vogelsoort aanzienlijk te verschillen. Met name groundbroeders (Nachtswaluw, Tapuit, Roodborsttapuit, Boomleeuwerik, Duinpieper) blijken erg gevoelig voor deze verstoringvorm te zijn. De vogels keren pas terug naar het nest als de verstoringbron uit het zicht is, in open gebied is de verstoringssduur daarom lang en het effect groot. Voor Zwarte specht, Wespendif, Grauwe klauwier en Nachtswaluw zijn de terugkeersnelheden niet bekend. Voor Grauwe klauwier en Nachtswaluw is gebruik gemaakt van de terugkeersnelheid van een vogelsoort met een soortgelijk biotoop en leefwijze (Klaapekster respectievelijk Duinpieper).

In de huidige situatie is de verstoring in het gebied al uitermate hoog. Het gebied is daardoor vrijwel ongeschikt voor op de bodem broedende soorten. In de toekomstige situatie neemt de verstoring ten opzichte van de reeds bestaande verstoring licht toe. Omdat in het gebied echter al zoveel optische verstoring optreedt komen zelfs de minst gevoelige soorten in de huidige situatie al niet tot broeden, zodat de effecten van deze kleine toename van verstoring te verwaarlozen zijn. De uitbreiding leidt daarom niet tot (verdere) verslechtering van het leefgebied van de aangewezen soorten.

Stikstofdepositie

De verandering van de stikstofdepositie is modelmatig berekend. Uit de berekeningen volgt dat door de uitbreiding van De Paalberg in combinatie met de sluiting van het klimbos en de bijbehorende parkeerplaats de stikstofdepositie afneemt. Als gevolg daarvan worden enkele stikstofgevoelige habitattypen binnen het studiegebied minder belast. Het gaat om 2,3 hectare aan Droge heiden, 19,9 hectare aan Beuken-eikenbossen met hult en 0,3 hectare Oude eikenbossen. Stikstofdepositie ten gevolge van het project heeft derhalve geen negatief effect op de aangewezen habitattypen van de Veluwe.

Mitigatie

De negatieve effecten van de ontwikkeling van recreatiecentrum "De Paalberg" worden volledig gemitigeerd door saldering met krimpbedrijven. De krimp van van de verschillende locaties heeft reeds plaatsgevonden. De mitigatie is dus reeds gerealiseerd.

Cumulatieve effecten

Er treden geen effecten op door de omzetting van het klimbos naar verblijfsrecreatie. Er is daarom ook geen sprake van cumulatieve effecten.

Beoordeling van de effecten van de aanvraag op de instandhoudingsdoelstellingen

Wij onderschrijven de beoordeling van de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen.

Oppervlakteverlies

Wij onderschrijven de beoordeling dat er geen oppervlakteverlies optreedt door vernietiging van habitattypen. Binnen het plangebied bevinden zich namelijk geen habitattypen.

Ten opzichte van het ontwerp-aanwijzingsbesluit Veluwe zijn in het definitieve aanwijzingsbesluit Veluwe de habitattypen H7140 Overgangs en trilvenen en H7230 Kalkmoerassen toegevoegd. Deze komen ook niet in het plangebied voor. Dus hierop treden ook geen effecten op.

Daarnaast is het plangebied eventueel geschikt leefgebied voor Wespendif en Zwarte specht. Aangezien in de huidige situatie het gebied reeds intensief in gebruik is als klimbos is de verstoring zo hoog dat het nauwelijks geschikt leefgebied vormt voor deze soorten. Bovendien is in de huidige vergunning Nbw 1998 beoordeeld dat de oppervlakte van het klimbos verloren gaat als geschikt leefgebied voor Wespendif en Zwarte specht. Hiervoor is destijds gemitigeerd door

op andere locaties krimp plaats te laten vinden van recreatiebedrijven. Hierdoor treden er geen effecten op door oppervlakteverlies van leefgebied van Wespandief en Zwarte specht.

Verstoring

Wij onderschrijven de beoordeling dat het plangebied reeds erg verstoord is waardoor het voorkomen van beschermde soorten al is geminimaliseerd. Zoals hierboven beschreven bij "Oppervlakteverlies" zijn alleen effecten te verwachten op het leefgebied van Wespandief en Zwarte specht en deze treden niet op vanwege de reeds uitgevoerde mitigerende maatregelen.

Daarnaast treedt verstoring op van het omliggende gebied rondom het plangebied door wandelende en fietsende recreanten vanuit het plangebied. Dit betreft extra verstoring ten opzichte van het huidige gebruik van het klimbos. Destijds was hiermee bij de uitvoering van de mitigerende maatregelen wel rekening gehouden zodat geen effecten zouden optreden. In de huidige vergunning Nbw 1998 is de volgende beoordeling opgenomen: "In de eerste groeitender is er geen sprake van ontstoring of verdergaande verstoring. Alle betrokken groeibedrijven liggen in reeds dermate verstoord gebied, dat de toename van recreanten in de gebieden niet in dusdanige mate toeneemt, dat dit merkbaar zal zijn. Op de krimplocaties blijven verstoringbronnen aanwezig, waardoor niet gesproken kan worden over merkbare afname van recreatiedruk in de omgeving." Er zijn geen aanwijzingen dat het voorkomen van geschikte leefgebieden van de beschermde soorten nabij het plangebied nadien is veranderd. Daarmee onderschrijven wij de beoordeling dat de effecten van verstoring beperkt blijven ten opzichte van de huidige situatie.

Stikstofdepositie

Wij onderschrijven de beoordeling dat de stikstofdepositie afneemt als gevolg van het omzetten van het klimbos naar verblijfsrecreatie. Daarmee onderschrijven wij de beoordeling dat er geen effecten door stikstofdepositie optreden ten opzichte van de huidige situatie.

Niet gebleken is dat er belangen aan de orde zijn zoals vermeld in artikel 19e sub c Nbw 1998 die in strijd zijn met verlening van de gevraagde vergunning.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande en de passende beoordeling hebben wij de zekerheid verkregen dat het project geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied. Nu tevens de belangen zoals vermeld in artikel 19e sub c Nbw 1998 niet aan de orde zijn, kan de vergunning worden verleend.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Gelderland:

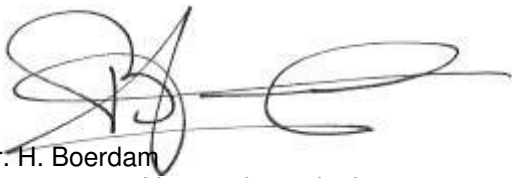
Gelet op artikelen 16, 19d, 19e, 19f, 19kd lid 1b en 43 van de Nbw 1998;

HEBBEN BESLOTEN

- I Recreatiecentrum “De Paalberg” een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag onder voorwaarden te **verlenen** voor het huidige gebruik van het terrein als klimbos en een parkeergelegenheid.
 - II Recreatiecentrum “De Paalberg” een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag onder voorwaarden te **verlenen** voor het omzetten van het klimbos naar verblijfsrecreatie.
 - III Dat de bestaande vergunning Nbw 1998 van 18 mei 2009 met zaaknummer 2009-008820 vervalt zodra deze vergunning onherroepelijk is.
-
- I Aan het huidige gebruik van het terrein als klimbos en een parkeergelegenheid blijven vergelijkbare voorschriften van toepassing als in de oorspronkelijke vergunning Nbw 1998 van 18 mei 2009 met zaaknummer 2009-008820:
 - 1.1 Het terrein van het klimbos met parkeergelegenheid mag niet meer dan 2,4 hectare zijn.
 - 1.2 De activiteit mag alleen plaatsvinden op de bestaande locatie ten zuiden van de huidige camping zoals is aangegeven op de kaart in bijlage 2.
 - 1.3 Er mag geen verblijfsrecreatie plaatsvinden op het huidige terrein van het klimbos met parkeergelegenheid.
 - 1.4 De afrastering rondom het klimbos moet passeerbaar zijn voor zoogdieren.
 - 1.5 Er mag geen gebruik worden gemaakt van geluidsversterking ter plaatse van het huidige terrein van het klimbos met parkeergelegenheid.
 - 1.6 Er mag geen verlichting worden toegepast op het huidige terrein van het klimbos met parkeergelegenheid.
 - 1.7 Er mag geen verharding worden aangebracht ter plaatse van het huidige terrein van het klimbos met parkeergelegenheid.
 - 1.8 Er mag geen gebruik worden gemaakt van het klimbos tussen zonsondergang en zonsopkomst volgens tijden van zonsopkomst en –ondergang van het KNMI.

- II Aan de omzetting van het klimbos van De Paalberg naar verblijfsrecreatie worden de volgende voorschriften verbonden:
- 2.1 Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
 - 2.2 Binnen twee weken na realisering van de activiteit / het project dient een gereedmelding te worden gedaan aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
 - 2.3 Werkzaamheden mogen slechts worden uitgevoerd in de periode 1 september tot 1 maart.
 - 2.4 Werkzaamheden mogen slechts worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang volgens tijden van zonsopkomst en –ondergang van het KNMI.
 - 2.5 Na omzetting van het terrein van klimbos naar verblijfsrecreatie vervalt deel I van dit besluit en is het gebruik als klimbos niet meer toegestaan.
 - 2.6 De verblijfsrecreatie mag niet met meer dan 2,4 hectare worden uitgebreid.
 - 2.7 Het aantal slaapplekken mag met maximaal 192 slaapplekken uitbreiden, waardoor er in totaal maximaal 2420 slaapplekken zijn toegestaan.
 - 2.8 De uitbreiding van verblijfsrecreatie mag alleen plaatsvinden ten zuiden van de huidige camping, ter plaatse van het huidige klimbos, zoals is aangegeven op de kaart in bijlage 2.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Beroep

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit ter inzage is gelegd hiertegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage).

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.
Voor het behandelen van het beroepschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State, telefoonnummer (070) 426 44 26.

bijlagen:

- Bijlage 1: Instandhoudingsdoelstellingen.
- Bijlage 2: Kaart met locatie klimbos / uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg.

BIJLAGE 1

Instandhoudingsdoelstellingen van het voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebied

Veluwe

Aanwijzing en aanmelding

Het gebied Veluwe is op 26 juni 2014 definitief aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De aanwijzing als Beschermd natuurmonument van de Leemputten bij Staverden en het Mosterdveen is hiermee van rechtswege komen te vervallen.

De Veluwe is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 is de Veluwe aangemeld als Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld op basis waarvan Nederland het gebied moet aanwijzen.

Natura 2000-doelen

Algemene doelen (Bron: aanwijzingsbesluit Veluwe)

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Aanwijzingsbesluit Veluwe)

(= behoudsdoelstelling; > ontwikkelingsdoelstelling)

Habitattypen	<i>Doelstelling verspreiding</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	=	>	>
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	=	=	=
H2330 Zandverstuivingen	=	>	>
H3130 Zwakgebufferde vennen	=	=	=
H3160 Zure vennen	=	=	>
H3260A Beken met waterplanten	>	>	>
H4010A Vochtige heiden op zandgronden	=	>	>
H4030 Droge heiden	=	>	>
H5130 Jeneverbesstruwelen	=	=	>
H6230 Heischrale graslanden ¹		>	>
H6410 Blauwgraslanden		>	>
H7110B Actief hoogveen ¹	=	>	>
H7140 Overgangs en trilvenen		=	=
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen		>	>
H7230 Kalkmoerassen		=	=
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst		>	>
H9190 Oude eikenbossen		>	>
H91E0C Beekbegeleidende alluviale bossen ¹		=	>

¹ Prioritair habitatype

Soorten	<i>Doelstelling verspreiding leefgebied</i>	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1042 Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>	>
H1083 Vliegend hert	>	>	>	>
H1096 Beekprik	>	>	>	>
H1163 Rivierdonderpad		>	=	>
H1166 Kamsalamander	=	=	=	=
H1813 Meervleermuis		=	=	=
H1831 Drijvende waterweegbree	=	=	=	=

Broedvogels	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Omvang populatie van "x" paren</i>
A072 Wespandief	=	=	100
A224 Nachtzwaluw	=	=	610
A229 IJsvogel	=	=	30
A233 Draaihals	>	>	hervestiging
A236 Zwarte specht	=	=	400
A246 Boomleeuwerik	=	=	2400
A255 Duinpieper	>	>	hervestiging
A276 Roodborsttapuit	=	=	1100
A277 Tapuit	>	>	100
A338 Grauwe klauwier	>	>	40

BIJLAGE 2

Kaart met locatie klimbos / uitbreiding verblijfsrecreatie De Paalberg (rood gearceerd)

